

slag er jo en ligefrem Konsekvens af Forslaget om at bibeholde de 18 Aar, saa dertil er ikke Noget at sige: Et æret Medlem for 7de Kreds (Hauerslev) har stillet Forslag om, at Kontraktens aldrig maa være bindende længere end til det 18de Aar. Jeg kan kun dertil sige, at jeg tror, at det ligefrem vil være til Skade for Lærlingen, dersom man sætter saadanne Bestemmelser ind, fordi ingen Mester vil have en saadan Person i sit Hus, naar han ved, at denne kan løbe, naar han er 18 Aar. Det maa erindres, at det er i de sidste Aar, at Mesteren skal have Bederslag for den Uleilighed, som han har haft med Lærlingen i de første Aar. Vil man altsaa indskrænke Kontraktens forbindende Kraft til det 18de Aar, er det vist til Skade for Lærlingene. Den Analogi, som det ærede Medlem paaberaabte sig, nemlig at Lyndet ikke er bundet ved en i dets Umyndighedsperiode indgaaet Lyndekontrakt længere end til det 18de Aar, passer ikke, paa Grund af at Lyndets Arbejde omtrent er ens godt hele Tiden, men i Lærlingeforholdet er netop Pointet det, at i de første Aar er Lærlingen kun til Uleilighed, og det er kun i de sidste Par Aar, at Mesteren skal have Nytte af Personen. — Til § 5, 2det Stykke, har jeg tilladt mig, idet jeg ivoerligt kan gaa ind paa Udvalgets Forslag under Nr. 7, at stille et Underændringsforslag om at bibeholde det, der staar i Regeringsforslagets § 5 om, at Lærlingen i Reglen skal have Søndag Eftermiddag fri. Jeg skal ikke udvikle dette nærmere, fordi jeg allerede en Gang tidligere har omtalt, at, dersom man vil udslutte disse Ord „i Reglen“, vil den faktiskste Følge blive den, at Lærlingen faar hele Søndagen fri. Det kan jo ikke undgaa, at han faar hele Søndagen fri, idet han siger, at han gaar i Kirke om Formiddagen, og han skal jo være fri om Eftermiddagen. Det vil virke til at afstrække Mesteren fra at tage Lærlinge, og da man skal gjøre Alt for at fremme Lærlingekontraktens Oprættelse, maa man vogte sig for enhver Bestemmelse, som ikke fremmer dette. I det Hele taget nærer jeg meget store Betænkeligheder ved saadanne Bestemmelser som den i første Stykke af § 5 om Arbejdstiden, at denne for Haandværkslærlinge under 18 Aar ikke maa overstige 12 Timer i Døgnet. Jeg tror, at det netop er en af de Bestemmelser, som navnlig udenfor Kjøbenhavn, ville virke afstrækkende, men ikke saameget i Kjøbenhavn, thi der er Lærlingen i Reglen ikke i Huset hos Mesteren, og han har en fast Arbejdstid, efter hvilken han kan gaa hjem til sine Forældre. Men det er anderledes i Provindsen, hvor en Skomager eller Stræder har en Lærling, som er i Huset; hvad skal saa denne tage sig for, naar de Andre bestille Noget paa den Tid, hvor han ikke har Noget at bestille? Det vil blive et slemt Forhold. Den ærede Ordfører nævnte igaar, at han havde modtaget direkte en Adresse fra

Nytkjøbing; jeg kunde ikke høre, om det var fra Nytkjøbing paa Falster (Ordføreren: Paa Mors!) Nu vel, saa vil jeg bede om Tillæbelse til at bemærke, at der er en Adresse fra Nytkjøbing paa Falster paa Veien; jeg har læst den i Lolland-Falsters Stiftstidende. Det er ikke, fordi den er ovre fra Nytkjøbing paa Falster, at jeg finder den saa god, men der er virkelig en Bemærkning deri med Hensyn til dette Spørgsmaal, som forekommer mig at slaa Sømmet paa Hovedet; det er kun en temmelig kort Sætning, saa jeg haaber, at jeg med den ærede Formands Tillæbelse maa oplæse den. Der staar blandt Andet saaledes i Adressen: „Saaledes som Forholdene nu ere, kan det formentlig antages, at de fleste egentlige Haandværkslærlinge uddannes gennem de mindre Værksteder i Kjøbstæderne og paa Landet, samt at Haandværksstanden har sin største Tilgang fra den fattige Befolkning, og ligesaa lidt som Mesteren i Reglen er istand til at bringe Almenheden noget Offer ved at uddanne Lærlinge, saaledes kunne disse almindeligvis ikke yde andet Bederslag for deres Undervisning end det Arbejde, de udføre for Mesteren, hvoraf følger, at Lærlingens Arbejdstid maa rette sig efter Mesterens, og at han, hvis han er optagen i Mesterens Hus, — hvad almindeligt er Tilfældet — gaar Mesteren til Haande i Husets Gjerning i den Tid, han har tilovers fra Haandværket. Dette Forhold mellem Mester og Lærling har umindelige Liders Hævd og bør formentlig ikke væsentlig forandres, da fattige Dreng i Reglen kun ad denne Vej kunne vente at blive antagne til Oplærelse i et Haandværk, og da der altid ved Kontrakt kan sættes en passende Grænse i saa Henseende.“ Jeg tror, at det er en fuldkommen rigtig Betragtning for Landets Bedkommende, at en lille Haandværker i Kjøbstæderne eller paa Landet ikke kan være ient med at tage en fattig Dreng i sit Hus, naar han skal holde sig disse Bestemmelser i §§ 5 og 6 efterrettelig. Drengen maa følge Husets Skik; naar de Andre staa op og bestille Noget, maa han ogsaa gjøre det; have de Andre Husgjerning at gjøre, maa han deltage deri. Jeg nævnde ved 1ste Behandling noget Lignende, at f. Ex. en Dreng paa Landet maa deltage i Landbruget i den travle Tid, i Høstens Tid, er en saa selvstændig Sag, at det ikke kunde falde Noget ind at antage en Lærling paa andre Betingelser. Er det hos en Stræder eller Skomager i en Kjøbstad, følger det af sig selv, at Lærlingen skal hente Mælk eller Brød, spadserer lidt med Børnene, eller hvad det kan være, de kunne ikke antage en fattig Dreng paa andre Bilkkaar, end at han, som der staar, følger Husets Skik og Orden. Jeg har ikke her stillet Endringsforslag, men jeg har blot villet gjøre den Bemærkning, at det ved de nærmere Overvejelser, som dette Forslag videre vil undergaa, er et Punkt, som man skal stænte megen Opmærksomhed. Jeg tror, at det, som